

Waar komt Valentijnsdag vandaan?

Op 14 februari is het Valentijnsdag, de dag waarop in een groot deel van de wereld geliefden elkaar extra aandacht geven met cadeautjes, bloemen of kaarten. Over het ontstaan van Valentijnsdag bestaan verschillende theorieën.

Brieven van Valentinus

De oudste verklaring van Valentijnsdag gaat terug naar het jaar 269 na Christus. Er leefde toen in Rome een christelijke priester die Valentinus heette en die onder meer probeerde keizer Claudius II te bekeren tot het christendom. Daarop liet de keizer Valentinus in de gevangenis gooien en gebood hij hem te onthoofden, wat gebeurde op 14 februari.

De ene versie van de legende zegt dat Valentinus de dag voor zijn executie een afscheidsbriefje achterliet voor de dochter van een gevangenisbewaarder op wie hij verliefd was geworden. Dit briefje was ondertekend met 'Van je Valentinus'. Hier zou de traditie vandaan komen om kaarten aan geheime geliefden te ondertekenen met 'je Valentijn'. Ook gaf de priester mensen die hem om raad kwamen vragen vaak een bloem, vandaar de bloemengroet op Valentijnsdag.

Volgens een andere versie van de legende schreef de priester dit briefje vanuit de gevangenis aan een blind meisje, dat ineens weer kon zien toen ze het briefje las. In dat briefje zou ook een gele bloem hebben gezeten. Overigens is de Valentinus uit de legende ook wel eens een bisschop uit Terni, in plaats van een priester uit Rome.

Oud vruchtbaarheidsfeest

In de achttiende eeuw werd geopperd dat het Valentijnsfeest op 14 februari is ingesteld als vervanging voor het oude Romeinse vruchtbaarheidsfeest Lupercalia. Lupercalia werd op 15 februari gevierd ter ere van Juno, de Romeinse beschermgodin van de vrouw en van het huwelijk, en Pan, de god van de natuur. Voor de Romeinen was dit destijds een belangrijk feest. Volgens het verhaal werden tijdens het feest de namen van ongehuwde jonge vrouwen in een grote kom gegooid. Ongehuwde mannen mochten dan om de beurt een naam trekken. Voor de duur van het feest waren de twee jonge mensen die zo aan elkaar gekoppeld werden dan elkaars partner.

Toen in Europa het christendom opkwam, werd dit heidense feest door de kerk verboden. In 496 veranderde paus Gelasius het Lupercaliafeest van 15 februari in Sint-Valentijnsdag van 14 februari.

Valentijnskaarten

Het overbrengen van boodschappen aan (al dan niet geheime) geliefden hoort onlosmakelijk bij Valentijnsdag. Deze gewoonte kreeg vorm in de middeleeuwen. Destijds zongen verliefden hun tekst nog. De eerste geschreven variant wordt toegewezen aan een Franse edelman, de Hertog van Orleans. Hij zat in 1415 gevangen in de Tower of Londen. Vanuit de gevangenis schreef hij romantische verzen aan zijn vrouw, die hij 'valentines' noemde. Deze 'valentines' worden beschouwd als voorlopers van de hedendaagse valentijnskaart.

Vanaf de 16de eeuw was het versturen van geschreven kaarten gemeengoed. Ze werden met de hand gemaakt van gekleurd papier, waterverf en gekleurde inkt. Aan het einde van de 18de eeuw deed de machinaal geproduceerde kaart zijn intrede.

Commercieel

Engelse emigranten hebben de viering van Valentijnsdag geïntroduceerd in Amerika. In de Verenigde Staten is de traditie opgepikt door de commercie en vanuit dat land is het ook in veel Europese landen een populair hedendaags feest geworden. In België en Nederland is Valentijnsdag in korte tijd, eigenlijk pas sinds midden jaren 1990, een groot commercieel succes geworden: cadeauwinkels, boekwinkels en bloemenwinkels profiteren hiervan. Zelfs de Nederlandse postzaken deden mee, door een speciale valentijnspostzegel uit te geven.

Midden-Oosten

Ook in veel landen in het Midden-Oosten groeit de populariteit van Valentijnsdag en wordt dit vooral door jongeren steeds meer gevierd. Zo ook in het islamitische Iran. De Iraanse regering is echter tegen westerse invloeden en probeert de verspreiding van typisch westerse gewoonten als Valentijnsdag tegen te gaan. Om te voorkomen dat de populariteit van deze dag nog verder groeit, mogen winkeliers in Iran de komende weken geen aan Valentijnsdag gerelateerde spullen verkopen. 'Het bedrukken en produceren van goederen, waaronder posters, dozen en kaarten met hartjes, halve hartjes en rode rozen, en alle andere activiteiten in relatie tot Valentijnsdag, zijn verboden,' aldus de instructie van de Iraanse autoriteiten. Wie de regels schendt, kan een juridische procedure tegemoet zien.

Saudi-Arabië probeert eveneens om de viering van Valentijnsdag tegen te gaan, maar in bijvoorbeeld Dubai wordt Valentijnsdag wel gevierd.

Naar: www.valentijnsdag.net/geschiedenis.html, nl.wikipedia.org/wiki/Valentijnsdag, www.ad.nl